

Majanduslanguse lõpp tõi 2010. aastal kaasa tööõnnetuste arvu kasvu

Kadri Kasterpalu
avalike suhete peaspetsialist

Krista Vaikmets
peaspetsialist-analüütik

Tööinspektsiooni 2010. aasta töökeskkonna ülevaatest selgub, et tööõnnetuste arv on 2009. aastaga võrreldes kasvanud 274 juhtumi võrra. Positiivsena saab välja tuua, et tööõnnetusi ei toimunud siiski nii palju, kui kriisieelsetel aastatel.

Kõige rohkem on kasvanud raskete tööõnnetuste arv. 2010. aastal toimus 715 rasket tööõnnetust, mis on 118 võrra rohkem kui aasta varem. Kergeid tööõnnetusi juhtus 2481 korral, mis on 6,8% enam, kui 2009. aastal. Kuigi surmaga lõppenud tööõnnetuste arv on vähenenud 10,5%, juhtus neid eelmisel aastal siiski 17, nendest kuus välismaal.

„Tööõnnetuste arvu kasv on ilmselt seotud majanduslanguse lõppemisega. Töömahud enam ei vähenenud, vaid hakkasid kasvama. Seeläbi suurenes ka töö intensiivsus, sest üldjuhul tehti rohkem tööd sama arvu töötajatega,“ kommenteerib tõusutrendi Tööinspektsiooni töökeskkonna osakonna juhataja Rein Reisberg.

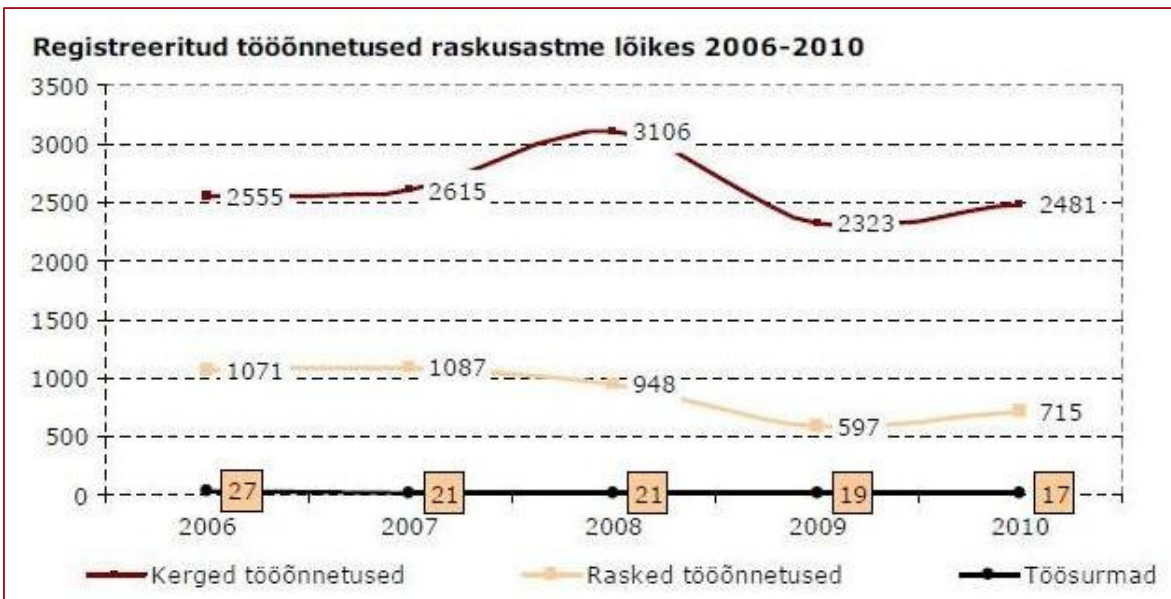
Reisberg toob välja ka tõsiasja, et raskeid tööõnnetusi juhtus möödunud

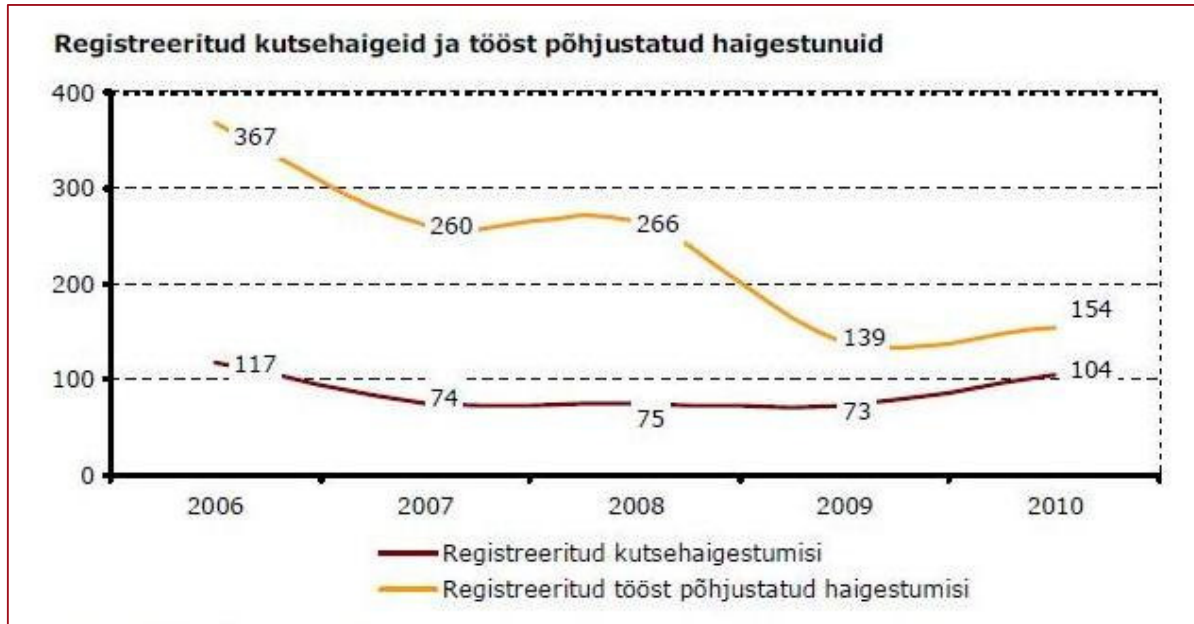
aastal varasemast enam libedusega kukkumise ning liiklusavariide tõttu. „Üldiselt on kõige sagedasemateks tööõnnetuste põhjusteks kontrolli kaotamine masina, transpordivahendi või käsitööriista üle ja inimese kukkumine libastumise või komistamise tagajärjel,“ täpsustab Reisberg.

Ligi pooltes külastatud ettevõtetes on väljaõpe puudulik

Töötervishoiu ja tööohutuse järelevalve käigus külastasid tööinspektorid 2010. aastal 3718 ettevõtet. Lisaks kogu töökeskkonda hõlmavatele töökeskkonna kontrollidele viidi läbi 1338 sihtkontrolli.

Kõige sagedamini hinnati ettevõtetes halvaks või pigem halvaks töötajate väljaõpet ja juhendamist, seda ligi pooltes hinnatud ettevõtetes. Sarnaselt varasemate aastatega puudub jätkuvalt ligi pooltes hinnatud ettevõtetes töökeskkonnavolinik ja töökeskkonnaspetsialist või ei vasta nende tegevus nõuetele. Heaks või pigem heaks hinnati ettevõtetes töötaja korraldust, vibratsiooni ja tolmu mõju vähendamist tervisele, psühholoogiliste ohuteguritega tegelemist ja tööõnnetuste ning kutsehaiguste uurimise korraldust.

2010. aastal saabus Tööinspektsiooni teatis kutsehaigestumise diagnoosimisest 104 töötaja kohta, kellest igal teisel diagnoositi rohkem kui üks kutsehaigus. Peamiste diagnoosidena saab välja tuua jõu rakendamise ja ülepingutusega seotud pehmete kudede haigused ning karpaalkanali sündroom.

Tööinspektsiooni töötervishoiu peaspetsialist Silja Soon: „Füüsilise ülekoormusega seotud haigusi on võimalik vältida, kui mõeldakse eelnevalt läbi õige töökoha kujundus, valitakse ergonomilised töövahendid ning korraldatakse tööpäev selliselt, on võimalik pidada tööpäevasiseseid puhkepause, et anda võimalus organismile taastumiseks. Ka töötajatelt ootaks tõsisemat mõtlemist oma tervisele. Koostöö tööandja ja töötajate

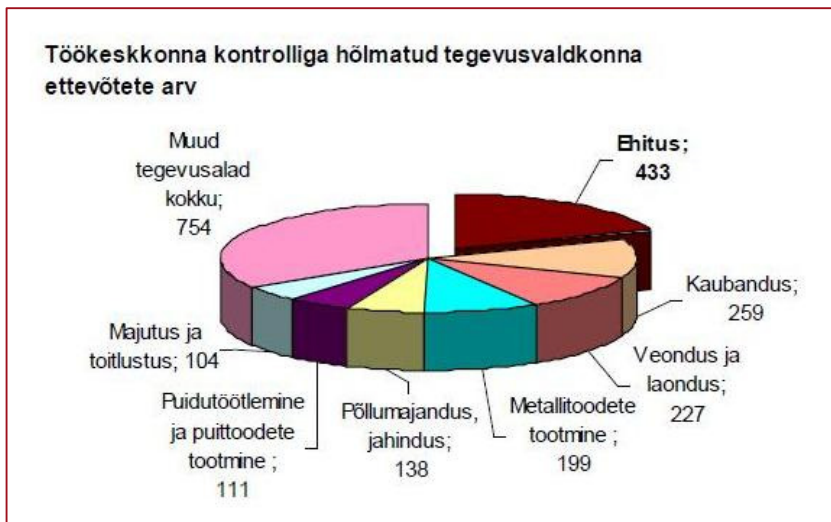
vahel on ülioluline, et vältida füüsilist ülekoormust.”

Töövaidluste arv langes 40%

Töövaidlusavalduste arv on võrreldes 2009. aastaga langenud 40% (2009. a 6371 avaldust, 2010. a 3803 avaldust). Seega on avalduste arv langenud samale tasemele kui kriisieelsel aastal 2008. Sagedamini esitati läbi töövaidluskomisjoni nõudeid töölepingu ülesütlemise vaidlustamiseks, töötamise ajal maksmata töötasude ning maksmata puhkusetasude saamiseks.

„Töövaidluste arv on üks indikaatoreid, mis näitab olukorda majanduses. Kui majanduses on olukord keeruline, mõjutab see ka töösuhteid ja töövaidlused on kerged tekkima. Seda ilmestab 2009. aasta, kui majandus oli madalseisus ja

töövaidluste arv oli kõikide aegade suurim. Kui 2010. aastal hakkas majanduses paremini minema, vähenes ka töövaidluste arv,” selgitab Tööinspektsiooni töösuhete osakonna juhataja Niina Siitam töövaidluste arvu vähenemist tervelt 40% võrra. Lisaks toob Siitam välja ka tõsiasja, et ilmselt on uus töölepingu seadus tänaseks saanud nii töötajatele kui ka tööandjatele selgemaks ning seegi aitab kaasa töövaidluste arvu vähenemisele.

Ametialade lõikes laekus avaldusi kõige rohkem ehitustöolistelt, autojuhtidelt, müüjatelt/klienditeenindajatelt, kokkadelt, projektijuhtidelt, raamatupidajatelt, koristajatelt ja müügijuhtidelt. „Sageli võetakse just ehituses, transpordis, kaubanduses ja teeninduses tööle juhutöötajaid, kelle töösuhe kestab lühikest aega ja kelle töölepingute sõlmimise või sealsete tingimuste täitmisega ei viitsita vaeva näha,“ selgitab Niina Siitam.

Infotelefonile tuli ligi 60 000 kõnet

Laialdast kasutamist leiavad kodanike poolt Tööinspektsiooni pakutavad nõustamisteenused. Juristide infotelefonile helistati 2010. aastal 59 140 korral ning õigusalasel nõustamisel käis 6669 kodanikku. Enim segadust tekitavateks temadeks on töölepingu ülesütlemine, keskmise töötasu, puhkusetasu ja haigushüvitiste maksmine ning see, kuidas käituda juhul, kui tööandja ei anna tööd, ei maksa töötasu õigeaegselt või ei maksa seda üldse.

Tööinspektsiooni poolt Euroopa Sotisaalfondi programmi „Tööga seotud terviseriskide vähendamine ja töösuhete kvaliteedi parandamine 2010-2014“ raames läbiviidud teabepäevadel osales 1153 inimest ning koolituse töötervishoiuspetsialistidele ja väikeettevõtete juhtidele läbis 599 inimest.

„2010. aasta tulemused peegeldavad paljuski meie majanduselust toimunut. Tööinspektsiooni eesmärk on järelevalve ja teavitusega toetada tööelu kvaliteedi paranemist. Tööelu kvaliteedi kujundajad on aga tööelu osapooled ja minu hinnangul on selle paranemise eeltingimuseks tööandjate ja töötajate vastastikku lugupidavam ja parem koostöö. Enamus kohustusi ja vastutus on siin tööandjal, aga ka töötajate huvi ja suurem teadlikkus oma õigustest ja kohustustest on selles protsessis olulised,“ rõhutab Tööinspektsiooni peadirektor Katrin Kaarma.

